

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 92/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní sp. zn. 2T/67/2011 a rozsudku z 13. augusta 2021, postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 3To/15/2022 a rozsudku z 15. novembra 2022 a postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 3Tdo/48/2023 a uznesení z 18. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na spravodlivý proces, na zákonného sudcu, na spravodlivé, odôvodnené a presvedčivé rozhodnutie, na konanie bez zbytočných prieťahov, na konanie a prerokovanie veci v primeranej lehote rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje, aby ústavný súd vrátil vec súdu druhého stupňa do náhodne vybraného senátu, aby tento vec prejednal v primeranej lehote, spravodlivo, nestranne a nezaujato a s konečnou platnosťou. Navrhuje tiež priznať finančné zadosťučinenie za 13 rokov porušovania základných slobôd aj prokurátorom v prípravnom konaní vo výške 3 900 eur. Zároveň navrhuje priznať trovy právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom okresného súdu č. k. 2T/67/2011-1555 z 13. augusta 2021 bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania dvoch skutkov kvalifikovaných ako 1. trestný čin porušenia predpisov o štátnych technických opatreniach na označenie tovaru formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 148c ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení účinnom do 31. decembra 2005 (ďalej len „starý Trestný zákon“) a 2. trestný čin falšovania

a pozmeňovania kontrolných a technických opatrení na označenie tovaru formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 k § 145a ods. 1, 2 starého Trestného zákona. Za to mu bol uložený úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 roka, ktorého výkon súd podmienienečne odložil a určil skúšobnú dobu v trvaní 1 roka. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 3To/15/2022 z 15. novembra 2022 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a sťažovateľovi podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil podľa § 145a ods. 2 s použitím § 53 ods. 1 starého Trestného zákona úhrnný peňažný trest vo výmere 5 000 eur, pričom pre prípad úmyselného zmarenia jeho výkonu uložil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Dovolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu najvyšší súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol uznesením sp. zn. 3Tdo/48/2023 z 18. júla 2024.

3. Najvyšší súd po zhrnutí dovolania sťažovateľa [ktoré podľa jeho zistenia sťažovateľ založil na dôvodoch podľa § 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku] a vyjadrenia prokuratúry konštatoval splnenie procesných podmienok konania a priblížil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a súvisiace publikované stanovisko trestnoprávneho kolégia č. 3/2011. Odkázal aj na publikované rozhodnutie R 21/2002, podľa ktorého je výška spôsobenej škody aj jedným z kritérií určujúcich stupeň spoločenskej nebezpečnosti konania v zmysle § 3 ods. 4 starého Trestného zákona, ako aj jedným z hľadísk pri určení druhu trestu a jeho výmery. Vychádzajúc z ustáleného skutku, najvyšší súd opísal konanie podľa skutkovej vety z pohľadu posudzovania otázky stupňa nebezpečnosti činov pre spoločnosť. Podľa najvyššieho súdu dovolacia argumentácia smerujúca k posúdeniu spoločenskej nebezpečnosti činov ako nepatrnej neobstojí, keď pri prvom skutku sťažovateľ získal neoprávnený prospech vo výške 3 903,60 eur, čo v zmysle § 89 ods. 13 starého Trestného zákona predstavuje škodu nie malú, a v prípade druhého skutku neoprávnene prechovával kontrolné známky (26 826 ks), ktorých použitím ako označenia balenia liehu na daňové účely by vznikla škoda neuhradením dane v sume 48 214,50 eur, čo predstavuje následok vo forme značného rozsahu. Výška spôsobenej škody, neoprávneného prospechu pri prvom skutku a rozsah činu odvíjajúci sa od množstva falzifikátov kontrolných známok pri druhom skutku predstavujú podľa najvyššieho súdu skutočnosti, na základe ktorých možno vyhodnotiť stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Pri ustálenom skutkovom stave je potom zrejmé, že konanie sťažovateľa vykazuje vyšší stupeň závažnosti činov pre spoločnosť. Na tento záver nemá vplyv argumentácia o znižovaní hodnoty peňazí, pretože táto skutočnosť sa týka zisteného skutkového stavu, ktorý dovolací súd nemôže preskúmať. Na okraj najvyšší súd uviedol, že táto argumentácia by aj pri prípustnosti argumentu neobstála, pretože ustálená výška škody pri oboch skutkoch je takého rozsahu, že aj pri zohľadnení inflácie nejde o činy, ktorých stupeň závažnosti pre spoločnosť by klesol na nepatrný. Tieto dovolacie námietky uplatnené k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie sú spôsobilé zvrátiť právoplatný odsudzujúci rozsudok, ktorým bol sťažovateľ uznaný za vinného pre skutky, ktoré boli správne právne posúdené. Najvyšší súd nemá oprávnenie posudzovať v dovolacom konaní správnosť zisteného skutkového stavu, resp. dôkaznú situáciu, preto ďalšie dovolacie námietky smerujúce vo svojej podstate proti spôsobu hodnotenia dôkazov najvyšší súd hodnotil ako nespôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod.

4. Najvyšší súd posúdil dovolaciu námietku k dĺžke pôvodného súdneho konania v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Právo na prejednanie veci v primeranej lehote je súčasťou práva na spravodlivý proces, pričom aj porušenie tohto práva je

za určitých okolností subsumovateľné pod tento dovolací dôvod. Dovolacia námietka k neprimeranej dĺžke konania bola podľa najvyššieho súdu nepochybne zohľadnená, ako vyplýva aj z rozsudku krajského súdu, hoci nie v rámci posudzovania trestnosti činu, ako sa domáha sťažovateľ, ale pri ukladaní menej represívneho trestu z pohľadu druhu a výmery. Krajský súd na s. 27 rozsudku zohľadnil neprimeranú dĺžku konania, keď uložil peňažný trest vo výmere 5 000 eur (pre porovnanie okresný súd rozsudkom z 13. septembra 2012 uložil peňažný trest 30 000 eur). Krajský súd význam plynutia času v prospech sťažovateľa zohľadnil aj aplikáciou inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 40 ods. 1 starého Trestného zákona. S ohľadom na výšku škody v desaťtisícoch eur uložený trest vo výmere 5 000 eur nemožno označiť inak ako výslovne mierny výchovný trest, plne kompenzujúci sťažovateľovi neprimeranú dĺžku trestného konania. Najvyšší súd tak konštatoval, že z dôvodov uvedených sťažovateľom nedošlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, a teda ani k jeho porušeniu zásadným spôsobom. Z pohľadu vyčítaných chýb nebol naplnený dovolací dôvod.

5. Námietka o neprimeranosti trestu neobstojí z už uvedených dôvodov a nie je ani vecne subsumovateľná pod akýkoľvek dovolací dôvod. Ani judikatúra k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nepristupuje k výkladu pripúšťajúcemu dovolacie námietky smerujúce k preskúmaniu posúdenia okolností prípadu, osobných pomerov alebo iných kritérií ukladania trestov podľa § 23 až § 31 starého Trestného zákona, t. j. ich posúdenia iným spôsobom než vykonaným súdmi v pôvodnom konaní, od ktorých potom odvíja vlastný názor o neprimeranosti trestu, a tým jeho nespravodlivosti. Takéto námietky sú konzistentne hodnotené ako nespôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod a dovolací súd ich z pohľadu opodstatnenosti ani nie je oprávnený preskúmať (2Tdo/29/2012).

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Súdy a hlavne dovolací súd sa vzdal právomoci a nesplnil si povinnosť skúmať porušenie ľudských práv a základných slobôd v zmysle čl. 46 ods. 2 ostatnej vety Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Ústavný súd musí prejednať vec bez nariadenia pojednávania, lebo samotným prejednaním veci sa porušuje právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pričom právo účastníka konania porušené bolo.

7. V súvislosti s čl. 46 ods. 1 ústavy podľa sťažovateľa nemožno hovoriť o nezávislom súde a spravodlivom procese pri porušení náhodného výberu a práva na zákonného sudcu. Okrem prvého odvolacieho konania bola vždy náhodne vygenerovaná predsedníčka senátu krajského súdu JUDr. Denisa Mészárosová, ktorá nie je zavinene zaujatá. Podľa hla stereotypnému vnímaniu skutku, akoby išlo o trestný čin podľa Trestného zákona. Zaužívaná prax žiada, aby po druhom vrátení veci odvolaciemu súdu dostal vec sudca, ktorý ju už raz naštudoval a vyhotovoval záväzný právny názor. Tu však je snaha o urýchlenie konania fatálnym následkom v nespravodlivých rozsudkoch posledného obdobia. Pri zjavne nespravodlivom procese nedostane predsedníčka senátu, ktorá referuje vec a už v minulosti nadobudla jedno jediné vnútorné presvedčenie, konfrontáciu s členom senátu. Rozsudkami okresného súdu a krajského súdu bol porušený zákon (§ 3 ods. 2 a 4 starého Trestného zákona). Nejde o trestný čin a ďalšie úvahy o znižovaní trestu sú

pri neexistencii trestnosti takého stupňa pre spoločnosť nebezpečného činu bez zmyslu. Predsedníčka senátu vyhotovujúca rozhodnutie nevie o rozhodnutiach, kde už iba plynutie času 3 rokov napríklad od výkonu trestu odňatia slobody a opätovného odsúdenia nedosahuje stupeň nebezpečnosti pre spoločnosť, aby bol páchatel' odsúdený ako obzvlášť nebezpečný recidivista. Žiaden zo súdov nenapravil, toleroval a napokon zakrýval porušenia práva na obhajobu v prípravnom konaní. Po zrušení a vrátení oslobodzujúceho rozsudku došlo k porušeniu práva na obhajobu, zákonného sudcu a spravodlivý proces.

8. Rozsudkom okresného súdu došlo k porušeniu zásady *reformatio in peius*, bol uložený prísnejší trest ako trest predchádzajúci pri nepodanom odvolaní prokurátora v neprospech obžalovaného. Výklad ústavných práv a aplikácia boli sudcom presunuté na zákonodarný orgán, neguje tak vlastnú povinnosť podľa čl. 46 ods. 2 ústavy. Zmätočne vyznelo aj odôvodnenie náhrady škody na s. 15 až 16. Nevykonaný dôkaz navrhnutý obvineným (daktyloskopické stopy), ktorý by vyvrátil všetky výpovede svedkov [REDAKOVANÉ], bol flagrantným porušením práva na obhajobu (prokurátorom). Vypočutí Ukrajinci a vyhodnocované rozporné až protichodné výpovede [REDAKOVANÉ] ako hodnoverné tvorili v súhrne porušenie práva na spravodlivý proces. Ustálenie rozmedzia množstva liehu do 4 000 litrov je špekuláciou a porušením práva na obhajobu a spravodlivý proces. Nesprávny bol aj výklad číselného vyjadrenia následku, pretože značný rozsah bol zohľadnený v prísnejšom odseku trestného činu. Skutkové zistenia neboli relevantné pre právne posúdenie skutkov, neriešili trestnosť činu. Porovnávanie nebezpečnosti s materiálnym korektívom nebolo spravodlivé, lebo materiálna nebezpečnosť skutku od 1. januára 2006 ako právna skutočnosť zanikla. Pri porušení práva na skončenie veci v primeranej lehote mala byť spoločenská nebezpečnosť znížená na stupeň nepatrný.

9. Krajský súd sa nevysporiadal s dôvodom, ktorý bránil trestnosti spáchaných skutkov, nedokázal relevantne a exaktne odôvodniť, že skutky považoval za trestné činy malej spoločenskej nebezpečnosti. Ide preto o nespravodlivý súdny proces. Rozsudok krajského súdu je nezákonný v zmysle § 3 ods. 2 starého Trestného zákona a nespravodlivý, pretože súdy negovali ústavné povinnosti pri obligatórnom skúmaní porušovania základných práv podľa čl. 46 ods. 2 ostatnej vety ústavy, keď sa prokurátor spreneveril ústavnej povinnosti podľa čl. 149 ústavy. Nikdy nikde nehájil oprávnené, zákonné ani ústavné práva sťažovateľa.

10. Sťažovateľ nikdy nežiadal v dovolacom konaní zmenu skutkových zistení. Ak by predseda senátu dovolacieho súdu chápal § 3 ods. 4 starého Trestného zákona v celej šírke, nemohol by napísať, že argumentácia primárne spočíva v jeho nesprávnej aplikácii, pričom sa domáha záveru, že súdy oboch inšancií v pôvodnom konaní mali aplikovať § 3 ods. 2, pretože v dôsledku plynutia času a všeobecného znižovania hodnoty peňazí sa znížil stupeň spoločenskej nebezpečnosti trestných činov. JUDr. Kaňa použil judikát, kde je prejednávaný podvod s dolnou hranicou 5 rokov, ale v predmetnom prípade hrozil obžalovaným v decembri 2005 trest do 5 rokov. Je to podstatný rozdiel v chránenom záujme a následku a nejde o škodu ako takú. Súdy mlčia o spôsobe vykonania činu a o miere zavinenia jednotlivcov. Ani následok a obohatenie neboli pri určovaní materiálnej podmienky trestnosti súdmi ani dovolacím súdom vyhodnotené. Dovolací súd nedošiel na to, že čl. 13 ods. 4 a čl. 46 ods. 2 ústavy nemožno tak ako § 3 ods. 2 a 4 starého Trestného zákona len citovať a jeho obsah vecne a právne obísť. Porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prejednanie veci verejne a v prítomnosti obvineného, aby sa mohol vyjadriť k dôkazom

vykonaným v jeho neprítomnosti či napríklad práva na rovnosť strán a rovnosti zbraní je dôvodom na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného zákona (správne Trestného poriadku, pozn.).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že v návrhu na rozhodnutie síce sú pomenované jednotlivé označené práva, avšak bez ich označenia konkrétnymi článkami ústavy či dohovoru, a to napriek tomu, že je sťažovateľ zastúpený advokátom. Sťažnosť je vyhotovená neprehľadne, právne a skutkové dôvody týkajúce sa jednotlivých označených práv nie sú zhrnuté systematicky a štruktúrovane, ale útržkovite v rôznych častiach odôvodnenia sťažnosti. Ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti vyvodil predmet ústavnej sťažnosti tak, že je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, resp. práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ prezentuje aj námietky týkajúce sa konania orgánu činného v trestnom konaní (prokurátora), ktoré predchádzalo vydaniu napadnutých rozhodnutí, ktorého však v petite ústavnej sťažnosti sťažovateľ neoznačil ako porušovateľa svojich práv. Ak by tak aj urobil, ústavný súd by túto časť ústavnej sťažnosti musel odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie, keďže proti postupu orgánov činných v trestnom konaní sťažovateľ mal možnosť brániť sa aj v priebehu konania pred všeobecnými súdmi. Sťažovateľ na viacerých miestach ústavnej sťažnosti namieta porušenie práv uznesením krajského súdu sp. zn. 3To/11/2019 z 30. apríla 2019, resp. jemu predchádzajúcimi rozhodnutiami krajského súdu či okresného súdu. Ústavný súd túto argumentáciu považoval len za podpornú argumentáciu k nosným tvrdeniam smerujúcim proti napadnutým rozhodnutiam, ktoré boli nepochybne označené ako predmet sťažnosti.

13. Ústavný súd tak pri predbežnom prerokovaní tejto ústavnej sťažnosti pristúpil k posúdeniu námietok sťažovateľa týkajúcich sa napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov.

III.1. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy:

14. Ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy upravuje základné právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom splnených podmienkach na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. Vo veci sťažovateľa nie sú žiadne pochybnosti, že predmetom napadnutého konania nebol postup orgánu verejnej správy. Sťažovateľ porušenie tohto práva odvíja od postupu a rozhodnutia súdov o podanej obžalobe, vec ale nemá žiadnu súvislosť so správnym súdnictvom, preto nespadá do vecného rozsahu daného uvedeným článkom ústavy. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K porušeniu základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy:

15. Sťažovateľ súvislosť s požiadavkou na zákonného sudcu odvodzuje od porušenia náhodného výberu sudcu, keďže okrem prvého odvolacieho konania (z celkových štyroch, pozn.) bola vždy náhodne vygenerovaná predsedníčka senátu JUDr. Denisa Mészárosová.

16. Táto námietka bola prvýkrát vznesená v ústavnej sťažnosti. V dovolaní boli výhrady k predsedníčke senátu krajského súdu formulované odlišne, len v zmysle nesprávneho právneho posúdenia, výkladu § 3 ods. 4 starého Trestného zákona.

17. Princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy sa prejavuje jednak v rovine formálnej (povinnosť vyčerpať všetky opravné prostriedky), ale aj v rovine materiálnej, ktorá zasahuje do argumentačnej (vecnej) časti ústavnej sťažnosti. Ústavný súd totiž preberá skutkové a právne závery všeobecných súdov a tie následne v konaní o ústavnej sťažnosti vyhodnocuje v teste ústavnosti. Ak však právne a skutkové argumenty sťažovateľa týkajúce sa veci samej neboli z procesných dôvodov zapríčinených sťažovateľom preskúmané a prejednané v dovolacom konaní, ústavný súd ich nemôže v teste ústavnosti posudzovať.

18. Ústavná sťažnosť je v časti námietok smerujúcich k porušeniu práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi neprípustná, pretože sťažovateľ materiálne nevyužil dostupný právny prostriedok (dovolanie), ktorý mal k dispozícii. Neuvedol ani dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý v dovolaní nevyužil tieto námietky. Na základe týchto úvah ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti z dôvodu neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.3. K porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

19. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 576/2020).

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, III. ÚS 20/00, I. ÚS 582/2015, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv.

21. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr.

IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05). Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Tento názor akceptuje aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

22. Sťažovateľovi dáva ústavný súd za pravdu v tom, že trestné konanie sa nezaobišlo bez zbytočných prietáhov a postup všeobecných súdov v ňom nemožno označiť za sústredený. Výslovne to už konštatovali okresný súd a krajský súd. Svedčí o tom jednoduchý prehľad času vznesenia obvinenia (december 2005), podania obžaloby (apríl 2011), vyhlásenia rozsudkov okresného súdu (august 2021), krajského súdu (november 2022), ktorým bola trestná vec sťažovateľa právoplatne skončená a jeho právna neistota odstránená. Na druhej strane je však potrebné konštatovať, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti bolo trestné konanie právoplatne skončené vrátane dovolacieho konania a vykonávacieho konania. Právna neistota už bola odstránená a k namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom všeobecných súdov v trestnom konaní nemôže reálne dochádzať. Ak sťažovateľ spájal porušenie označených práv s napadnutými rozhodnutiami, ústavný súd dodáva, že len vo výnimočných prípadoch je možné dospieť k záveru, že vydanie súdneho rozhodnutia spôsobilo zbytočný prietah v konaní (napríklad I. ÚS 227/2018 – nerešpektovanie § 390 Civilného sporového poriadku). Sťažovateľ však netvrdil, že by jeho prípad bol v niektorom aspekte podobný.

23. Ústavnému súdu neostal žiaden priestor na prijatie záveru o porušení práv sťažovateľa na základe jeho sťažnosti, keďže účel označených práv bol naplnený. Sťažovateľ sa mohol domáhať ochrany svojich práv už oveľa skôr, a to obzvlášť za situácie, ak mal aj iné možnosti, ako signalizovať súdom nekonanie vo svojej veci (sťažnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku, sťažnosť podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov adresovaná predsedovi súdu). Sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto musí byť odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

24. Podstatou ústavnej sťažnosti v tejto časti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces rozhodnutiami všeobecných súdov z dôvodu ich nedostatočného odôvodnenia, ale aj ich nesprávnosti a nezákonnosti.

III.4.1. K namietanému porušeniu práv rozsudkom okresného súdu:

25. V zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje ústavný súd v konaní podľa uvedeného článku ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb

a právnických osôb za podmienky, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

26. Sťažovateľ mal možnosť podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu odvolanie krajskému súdu. Takéto odvolanie aj podal a bolo o ňom rozhodnuté rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

27. K námietke porušenia zásady *reformatio in peius* okresným súdom ústavný súd dodáva, že na ňu reflektoval v rozsudku už krajský súd. Sťažovateľ v tejto súvislosti nevedol polemiku so záverom krajského súdu, iba opakoval tvrdenie o porušení tejto zásady okresným súdom.

III.4.2. K namietanému porušeniu práv rozsudkom krajského súdu:

28. Z obsahu sťažnostných námietok vyplýva, že sťažovateľ ústavnou sťažnosťou vyčíta vzdanie sa právomoci a neskúmanie porušenia ľudských práv a základných slobôd, nezákonnosť v zmysle § 3 ods. 2 starého Trestného zákona, nedostatočné odôvodnenie pri otázke spoločenskej nebezpečnosti konania, nespravodlivosť.

29. Sťažovateľ proti rozsudku krajského súdu podal mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktoré odôvodnil totožnými námietkami (v rozsahu, v akom sú dostatočne konkretizované, pozn.).

30. Sťažnostné výhrady k správnosti právneho posúdenia, ku kvalite odôvodnenia pritom mohli byť a boli predmetom dovolacieho prieskumu. Najvyšší súd sa vyjadril aj k námietkam o následkoch neprimeranej dĺžky konania. Rozhodovacia činnosť všeobecných súdov všetkých stupňov (vrátane dovolacieho) v zásade pokrýva celý rozsah základných práv spojených s trestným konaním, ktorý je relevantný pre konanie o ústavnej sťažnosti, keďže všeobecné súdy plnia úlohu nielen ochrancov zákonnosti, ale aj prvotných ochrancov ústavnosti.

31. Ústavný súd potom konštatuje, že nemá na opätovné posúdenie totožných argumentov sťažovateľa právomoc, pretože už boli predmetom posúdenia v dovolacom konaní, ktoré sťažovateľ aj inicioval a ktoré najvyšší súd zavŕšil vydaním napadnutého uznesenia, ktoré obsahovalo aj vecné posúdenie argumentov sťažovateľa, a to napriek tomu, že v konečnom dôsledku bolo dovolanie odmietnuté. Dovolanie predstavuje účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa (m. m. napr. II. ÚS 345/2020, III. ÚS 420/2021). Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd v duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.4.3. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

32. Podľa sťažovateľa sa najvyšší súd vzdal právomoci a nesplnil si povinnosť skúmať porušenie ľudských práv a základných slobôd, nedostatočne odôvodnil materiálnu podmienku trestnosti činu v zmysle § 3 ods. 2 a 4 starého Trestného zákona.

33. Úlohou dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku je odstránenie závažných procesných a hmotnoprávných chýb v právoplatných rozhodnutiach súdov. Nejde tak podľa Trestného poriadku o ďalší „úplný“ prieskum napadnutého meritórneho rozhodnutia (jeho vecnej správnosti) a ďalšie posudzovanie otázky viny či trestu. Podmienky prípustnosti dovolania rieši zákon. Stanovenie podmienok obmedzujúcich prípustnosť dovolania je pritom v komplexnom ponímaní legitímne a korešponduje s postavením a úlohami, ktoré najvyšší súd ako dovolací súd plní. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Negatívne posúdenie otázky prípustnosti dovolania nemôže viesť k záveru o porušení základných práv sťažovateľa vtedy, ak zákonné pravidlá dovolania nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa. K takému záveru môže viesť len ústavne neudržateľný výklad zákona najvyšším súdom v otázke posúdenia prípustnosti dovolania.

34. Posúdenie existencie dôvodu na odmietnutie dovolania podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (t. j. nesplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku) zahŕňa v nevyhnutnej miere aj vecný prieskum dovolacej argumentácie dovolateľa na účely zistenia, či ním uvádzané skutočnosti reálne (nielen formálne) napĺňajú ním označené dôvody dovolania ustanovené v § 371 Trestného poriadku. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti stabilne akceptuje postup, keď najvyšší súd po nevyhnutnom vecnom prieskume dovolania dospeje k náležite (ústavne konformne) odôvodnenému záveru, že je zrejmé, že nie sú splnené dovolateľom uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku, a dovolanie preto odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku (napr. III. ÚS 265/2012, II. ÚS 528/2014, I. ÚS 108/2017, IV. ÚS 186/2018).

35. Je potrebné dôsledne odlišovať úlohu ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd od iných orgánov verejnej moci, čo musí odrážať aj odôvodnenie ústavnej sťažnosti, v ktorom nepostačuje argumentovať doslovným prevzatím obsahu podaní z konania pred všeobecnými súdmi. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí byť v ústavnej sťažnosti nevyhnutne prepojená s konkrétnym obsahom označených základných práv a slobôd, a to nielen v návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine kvalifikovaného odôvodnenia ústavnej sťažnosti. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že sťažovateľ pred ústavným súdom iba opakovane uplatňuje rovnakú argumentáciu, akú prezentoval v konaní pred krajským súdom či najvyšším súdom, ktorú dopĺňa tvrdením nedostatku odôvodnenia napadnutých rozhodnutí, a to s minimálnym rozsahom ústavnoprávnej argumentácie.

36. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd v napadnutom uznesení zhrnul podstatu argumentov dovolania výstižným spôsobom. Následne jednotlivé námietky podriadil pod dostupné dovolacie dôvody podľa § 371 Trestného poriadku a spätne preskúmateľným spôsobom vyhodnotil ich naplnenie. Svoj postup jasne a zrozumiteľne opísal v odôvodnení, čím podľa zistenia ústavného súdu vo výsledku ústavne udržateľne vyložil aplikovanú právnu úpravu dovolacích dôvodov. Ústavný súd sa nemôže stotožniť so všeobecnou námietkou sťažovateľa o nesprávnom či nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý sa preskúmateľne vyjadril ku každému z materiálne uplatnených dovolacích dôvodov [§ 371 ods. 1 písm. c) a i) Trestného poriadku], a to ústavne akceptovateľným spôsobom.

37. Ústavný súd v uznesení najvyššieho súdu nezistil prítomnosť nedostatkov vysvetlenia postupu krajského súdu alebo okresného súdu vo vzťahu k dovolacím námietkam. Najvyšší súd sa jasne, zrozumiteľne a pomerne detailne vyjadril k všetkým podstatným námietkam sťažovateľa. Ústavný súd nezistil žiadne známky „vzdania sa právomoci“ či „neskúmania porušenia ľudských práv a základných slobôd“ v odôvodnení uznesenia. V týchto okolnostiach a pri zohľadnení uvedenia konkrétnych dôvodov správnosti posúdenia skutkov všeobecnými súdmi ústavný súd nespozoroval, že by v konečnom dôsledku bolo trestné konanie vo výsledku zaťažené nedostatkami dosahujúcimi intenzitu porušenia práv sťažovateľa na spravodlivý súdny proces.

38. K námietke o obídení obsahu aplikovaného ustanovenia § 3 ods. 2 a 4 starého Trestného zákona ústavný súd uvádza, že najvyšší súd vzal do úvahy kritériá uvedené v § 3 ods. 4 starého Trestného zákona, primárne výšku spôsobenej škody, neoprávneného prospechu pri prvom skutku a rozsah činu pri druhom skutku, na čom založil záver o nie nepatrnom stupni nebezpečnosti činu pre spoločnosť. Tak, ako pred ním krajský súd vo svojom rozsudku, aj najvyšší súd považoval význam naplnenia týchto príkladov v zákone uvedených kritérií za postačujúci pre záver o stupni nebezpečnosti činu. Žiada sa dodať, že krajský súd svoj záver odôvodňoval aj odkazom na význam chráneného záujmu či spôsob vykonania činu. Je legitímne uvažovať o tom, či sa mal najvyšší súd, resp. pred ním okresný súd a krajský súd zaoberať detailnejšie všetkými kritériami uvedenými v § 3 ods. 4 starého Trestného zákona a či právne posúdenie založené na výslovnom priblížení len niektorých z kritérií môže posunúť potrebu skúmania a odôvodnenia ostatných kritérií do úzadia. Ide však o úvahy, ktoré smerujú k spôsobu aplikácie zákonnej normy a ďalšiemu posudzovaniu správnosti právneho posúdenia ako takého a nemajú dostatočné prepojenie s tvrdením o obchádzaní tohto zákonného ustanovenia. Dovolací súd podľa zistenia ústavného súdu ústavne prijateľným spôsobom vystihol námietku sťažovateľa uvedenú v jeho dovolaní. Použitím sťažovateľom namietaného judikátu (R 21/2002, pozn.) dovolací súd pridal kritérium výšky spôsobenej škody a v podstate len konkretizoval jedno zo zákonných kritérií (následok činu). Z týchto dôvodov ústavný súd napadnuté uznesenie nepovažoval za obchádzajúce aplikovateľnú právnu úpravu, a tak zjavne nedostatočne odôvodnené alebo inak neprípustne zasahujúce do práva na spravodlivý proces.

39. K námietke o vzdaní sa právomoci a nesplnení povinnosti skúmať porušenie ľudských práv a základných slobôd ústavný súd uvádza, že všeobecné súdy zo zistenia o neprimeranej dĺžke konania vyvodili následky v prospech sťažovateľa, čo aj konkrétne odôvodnili vrátane vymedzenia rozsahu tohto benefitu. Najvyšší súd jasne uviedol, že táto okolnosť bola zohľadnená nie pri posudzovaní trestnosti, ale pri ukladaní menej represívneho trestu z pohľadu druhu a výmery. Tiež uviedol, že krajský súd význam plynutia času v prospech sťažovateľa zohľadnil aj aplikáciou inštitútu mimoriadneho zníženia trestu. Svoju právomoc najvyšší súd najjasnejšie vymedzil pri námietke o neprimeranosti trestu. Ústavný súd zodpovedajúce odôvodnenie súdov považuje za ústavne prijateľný spôsob na zachovanie prvku spravodlivosti trestného konania a neidentifikoval v ňom nedostatky dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Nemá preto dôvod zasahovať do uznesenia najvyššieho súdu v sťažovateľom naznačovanom zmysle ako ďalšia opravná inštanca a posudzovať, či nemalo byť trestné konanie zastavené, resp. či nemal byť sťažovateľ oslobodený spod obžaloby.

40. Ani ústavný súd nemôže byť tým, kto bude v jednotlivom prípade (na základe uplatnenej individuálnej ústavnej sťažnosti) rozhodovať o tom, či je konkrétny trest uložený podľa mechanizmu ukladania trestov obsiahnutého v trestnom kódexe naozaj spravodlivý a primeraný.

Je výsadnou úlohou všeobecných súdov, aby u usvedčených páchatel'ov trestných činov rozhodli o treste (čl. 50 ods. 1 ústavy), t. j. určili jeho druh a výmeru vzhľadom na všetky zákonné kritériá (prípadne o upustení od jeho uloženia, pozn.), a aby svoj záver riadne odôvodnili.

41. Cez optiku základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces ústavný súd nemá možnosť priamo vstupovať do rozhodnutí všeobecných súdov o treste v zmysle konkrétneho posudzovania spravodlivosti, vhodnosti alebo primeranosti trestu (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Aleksandr Aleksandrov proti Rusku z 27. 3. 2018, sťažnosť č. 14431/06, bod 22). Hľadisko spravodlivosti pri námietke o porušení týchto práv ústavný súd vo svojom prieskume uplatňuje skôr na celé konanie, pričom podstatné je dodržanie garancií procesu (cesty), nie garancie spravodlivosti a vhodnosti samotného výsledku tohto procesu, ako ho v konkrétnom prípade vníma ten-ktorý účastník konania.

42. Sťažovateľ v dovolaní nenamietal porušenie práva na prejednanie veci verejne a v prítomnosti obvineného, aby sa mohol vyjadriť k dôkazom vykonaným v jeho neprítomnosti, práva na rovnosť strán a rovnosti zbraní alebo práva na obhajobu v súvislosti s nevykonaným dôkazom, a preto je v súlade s princípom subsidiarity neprípustné posudzovať relevanciu týchto námietok vo vzťahu k napadnutému uzneseniu.

43. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd nevyhodnotil argumentáciu sťažovateľa ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Zároveň poukazuje na svoj ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07). Zohľadňujúc sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa, ústavný súd uzatvára, že medzi uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu